Należytość pocztowa opłacona ryczałtem. **Dzisiejszy numer zawiera 6 stron druku!** Cena **25** groszy.

TYGODNIK ŻYDOWSKI

Organ Organizacji Sjonistycznej w Tarnowie.

PRENUMERATA:

Miesięcznie	Zł. 1·10
Kwartalnie	Zł. 3 30
Półrocznie	Zł. 6·60
Rocznie	Zł. 13·20
Prenumerata zagraniczna miesięcznie	zł. 1.5 0

Konto P. K. O. 410 288.

Redakcja i administracja: ul. Goldhammera 2. Godziny przyjęć od godz. 4 do 5 po południu.

Rękopisów nie zwraca się.

OGŁOSZENIA:

Strona	Zł. 200·—
1/2 strony	Zł. 100·—
1/4 „	Zł. 60·—
1/8 „	Zł. 30·—
1/16 „	Zł. 15·—
1/32 „	Zł. 8·—

Przed tekstem 100 proc. drożej. Drobne za słowo 30·—

Rok III. Tarnów, piątek dnia 19 września 1930 r. Nr. 34.

Rok 5690 w historji żydowskiej.

Nieznany hebrajski poeta średniowieczny napisał modlitwę w rymach, przeznaczoną na pierwszą noc święta Rosz-Haszana. Każda strofka tego wiersza kończy się refrenem: „Niechaj się skończy rok nieszczęść“. Średniowieczny ten poeta wiedział, że ciężką i pełną cierni jest droga historji żydowskiej i na każdy rok naszych dziejów przewidział różne nieszczęścia i niepowodzenia. Dlatego też napisał na wsze czasy golusu zbolałą modlitwę „niechaj się skończy rok nieszczęść“. Ciężko wzdycha i błaga: Boże! Niech już będzie dość!

Niestety — poeta ów nie omylił się w swych przewidywaniach. W całej naszej historji golusu nie znajdujemy ani jednego roku, w którym nie bylibyśmy skazani na różne bolesne próby i na różne nieszczęścia. Nawet w latach zwycięstw nie brak też historycznych „niepowodzeń“.

O roku 5690 możemy śmiało powiedzieć, że osiągnął on rekord nieszczęść i ciężkich prób narodu żydowskiego. Kryzys gospodarczy, który ogarnął prawie cały świat, dotknął Żydów znacznie silniej, niż resztę ich współobywateli. Ciężkie położenie gospodarcze Żydów w golusie spowodowało osłabienie tempa pracy odbudowawczej w Palestynie. Ameryka, która dawniej wnosiła połowę dochodów na cele palestyńskie, ostatnio z powodu gospodarczego załamania się zmniejszyła znacznie swe wpłaty. Zbiedzona Europa stała się więc głównem źródłem dochodów na cele palestyńskie.

Wydarzenia polityczne w związku z Palestyną wstrząsnęły całym narodem żydowskim. Złośliwe sprawozdanie komisji Shawa i przyjęcie tego sprawozdania przez rząd angielski były gorzkiem rozczarowaniem dla Żydów całego świata, gdyż dotychczas uważali, że z nadaniem Deklaracji Balfoura los naszego narodu jest historycznie związany z losem imperjum angielskiego. Rozczarowanie to było tem boleśniejsze, że rząd robotniczy z przyjacielem naszej sprawy Macdonaldem na czele zranił silnie nasze serca przez zamknięcie granic palestyńskich przed imigracją chalucową.

Silną próbą dla nas był też potężny ruch protestacyjny, który powstał we wszystkich krańcach świata przeciw krzywdzie, wyrządzonej nam przez rząd angielski. Naród żydowski musiał ciężko walczyć ze sobą samym, aż przezwyciężył to uczucie zaufania, jakie żywił do narodu angielskiego. Głos protestu był tak silny, że dotarł nawet do gabinetów ministerjalnych rządu angielskiego.

Ale rok 5690 jakby się wstydził przejść do historji, nie zostawiając po sobie ani jednego promyka światła, ani jednej iskierki ciepła dla nas, — przyniósł nam na samym końcu jeden fakt pocieszający. Sprawozdanie stałej komisji mandatowej przy Lidze Narodów o zeszłorocznych wypadkach palestyńskich jest jedynym ciepłym promykiem ubiegłego roku. Sprawozdaniu temu przypisują — a to całkiem słusznie — nie mniejsze znaczenie, niż w swym czasie Deklaracji Balfoura i mandatowi palestyńskiemu. Autorytatywna międzynarodowa instytucja na nowo zatwierdziła nasze prawa do Palestyny i władzy mandatowej dała niedwuznacznie do zrozumienia, że nie spełniła swych zobowiązań wobec narodu żydowskiego. Zdanie tak wysoko stojącej instytucji nie może pozostać bez decydującego wpływu.

Na końcu roku 5690 jeszcze bardziej niż w innych latach uzasadniona jest modlitwa: „Niechaj już skończy się rok nieszczęść“.

Mamy jednak też uzasadnioną nadzieję, że przyszły rok będzie dla nas łaskawszy i na progu Nowego Roku 5691 z otuchą powtórzyć możemy modlitwę: „Niechaj się rozpocznie rok błogosławieństw“.

Joachim Neiger.

Walka o głosy żydowskie.

„Hajnt“ z dnia 16 b. m. doniósł, że Komitet Centralny Organizacji Sjońskiej w b. Kongresówce powziął zasadniczą uchwałę, iż w każdym okręgu, bez względu na szanse wyborcze, musi być wystawiona odrębna, żydowska lista wyborcza.

Uchwałę tę wywołała oferta sanacji, zawierająca propozycję, by Żydzi nie wystawiali własnych list w okręgach, gdzie nie ma realnych widoków przeprowadzenia kandydatów żydowskich. Komitet Centralny Org. Sjońskiej w b. Kongresówce odpowiadając w ten sposób na powyższą propozycję, nie chce dopuścić do tego, by Żydzi stali się przedmiotem walk między stronnictwami polskiemi.

Dla nas w Małopolsce Zachodniej uchwała ta ma pierwszorzędne znaczenie, ponieważ posiadamy kilka okręgów wyborczych, w których szanse wyborcze są dla nas wątpliwe, a że znajdujemy się tuż przed zmontowaniem jednolitego bloku sjonistycznego w całem państwie, przeto możemy już dziś przyjąć, że powyższa uchwała o wystawieniu wszędzie list wyborczych będzie akceptowaną i przez nasz Komitet Centralny w Krakowie.

Inne stanowisko byłoby niebezpieczne, szkodliwe i demoralizujące.

Niebezpieczne, bo zostalibyśmy rzeczywiście wciągnięci w wir walki między stronnictwami polskiemi, z których każde ubiegając się o głosy żydowskie, nie przebierałoby w środkach, by głosy te pozyskać.

Szkodliwe i demoralizujące, bo zostawilibyśmy masy żydowskie bez linji wytycznej i rzucilibyśmy je na pastwę agitacji wyborczej bez politycznego drogowskazu.

Byłoby to jeszcze zrozumiałem, gdybyśmy w takich okręgach, w których nie wystawionoby własnej listy żydowskiej, mogli rzucić hasło popierania tej lub owej grupy polskiej.

Niestety, ustosunkowanie się wszystkich bez wyjątku stronnictw polskich do naszych postulatów i potrzeb jest negatywne i pod tym względem nie ma między stronnictwami polskiemi różnicy zdań.

Nie możemy popierać stronnictwa, które nie uznaje naszego prawa do życia, które wypiera nas z życia gospodarczego, które nie ma zrozumienia dla naszych potrzeb kulturalnych, bez względu na to, czy polityka eksterminacyjna wobec Żydów uświęconą i legalizowaną będzie w drodze dekretów dyktatorskich czy ustaw sejmowych.

I chociaż polityka narodowo-żydowska reprezentowana przez partję sjonistyczną szła i idzie zawsze konsekwentnie po linji obrony demokracji przed wszelkiemi zakusami dyktatorskiemi i wszędzie i zawsze jako sjoniści opowiadaliśmy się za tymi, którzy strzegli praw zagwarantowanych konstytucją, — mimo to obecnie sami walczyć musimy o nasze prawa i żądania nasze manifestować.

Nic to, że tu lub ówdzie nie zdobędziemy mandatu. Głosując bowiem na listę żydowską, głosujemy na pewien program, wypowiadamy się za niezależną polityką narodowo-żydowską, popieramy nasze żądania. Konkretnie rzecz biorąc, nie jest obojętnem, czy b. poseł i nasz przywódca Dr Thon reprezentuje około 20.000 głosów żyd., uzyskanych w Krakowie w r. 1928, czy też około 80.000 głosów, które padły w całej Małopolsce zachod. na listę narodowo-żydowską z b. posłem Drem Thonem na czele.

Prawda — siła partji i jej popularność wśród mas uwydatnia się w ilości osiągniętych mandatów, ale nie bez znaczenia i czasem też decydującą jest ilość uzyskanych głosów.

Przecież obowiązująca dziś ordynacja wyborcza została tak skrojoną przez „demokrację“ polską, by Żydzi jak najmniej uzyskali mandatów. Nasze głosy giną w powodzi głosów przyczepionych do miast, wsi i miasteczek.

Czyż nie jest godną odpowiedzią i demonstracją przeciw tej krzywdzącej nas ordynacji wyborczej, jeżeli lista narodowo-żydowska skupi wszystkie głosy żydowskie.

Czyż krzywda nasza nie jest wtedy bardziej rażącą i widoczną, jeżeli mimo osiągnięcia 60 czy 80 tysięcy głosów żydowskich przypada na nas jeden tylko mandat poselski?

Przeszło 30 lat walczymy w ulicy żydowskiej o samodzielną, niezależną politykę żydowską. Piętnowaliśmy zawsze moszków białych i czerwonych, polityka narodowo-żydowska święciła trjumfy. Wychowywaliśmy masy żydowskie na tej polityce i budziliśmy w nich zaufanie do własnych sił. W r. 1928 mimo teroru i represji osiągnęliśmy świetne sukcesy. Aguda, która starała się rozbić jednolity front żydowski, wyszła z wyborów ośmieszona. Cudotwórcy, którzy zaprzedali się „jedynce“, okazali się zwykłymi bankrutami, bo nie dostarczyli ani 1% sprzedanych „purecowi“ głosów żydowskich.

Rozwinęliśmy przy ostatnich wyborach nasz sztandar biało-niebieski i pod tym sztandarem skupiła się cała ludność żydowska w naszej dzielnicy. Nasz ukochany i czcigodny przywódca Dr Thon prowadził nas do urny wyborczej i nikt nie liczył i nie osiągnęliśmy w Małopolsce zachodniej mandat,

czy nie. Czuliśmy, że naszymi głosami wzmacniamy pozycję Dra Thona, ilekroć wystąpi w naszem imieniu i upomni się o nasze prawa. Zdawało nam się, że w całej Małopolsce zachodniej stanowimy jak gdyby jeden okręg wyborczy. Wiedzieliśmy, że Dr Thon, gdziekolwiek będzie wybranym, będzie naszym posłem, walczącym i broniącym naszych słusznych praw.

Walka wyborcza w r. 1928 wzmocniła nas tylko i przekonała nas, że lud żydowski za naszem idzie hasłem i nam powierza swój los. I choć jeden tylko osiągnęliśmy w Małopolsce zachodniej mandat, ilość ilość oddanych na listę narodowo-żydowską we wszystkich okręgach głosów była dla nas zwycięstwem i triumfem.

Nie zostawimy chyba i teraz mas żydowskich na rozstajnej drodze. Wierzymy, że i nasz Komitet Centralny w ślad za Warszawą rzuci nam hasło: Głosy żydowskie wszędzie na listę narodowo-żydowską! **Dr Chomet.**

Utworzony jednolity blok sjonistyczny.

A więc został już definitywnie utworzony jednolity blok sjonistyczny w całem państwie. Organizacje sjonistyczne b. Kongresówki, Małopolski zachodniej i wschodniej złączyły się nareszcie i rozpoczynają wspólną akcję wyborczą.

Zbliżamy się w ten sposób do unifikacji ruchu sjonistycznego w Polsce. Bo wspólna akcja wyborcza, wspólna walka i praca zacieśni węzły między bratniemi organizacjami o tych samych ideałach i celach.

Utworzenie jednolitego bloku sjonistycznego jest niewątpliwie zasługą naszego Komitetu centralnego w Krakowie, który od lat dążył konsekwentnie do usunięcia różnic dzielnicowych w naszym ruchu. Praca ta uwieńczona została obecnie pełnym sukcesem.

Silny blok sjonistyczny położy wreszcie kres różnym intrygom i targom, jakie już się rozpoczęły na ulicy żydowskiej. Wylęgły znów różne wielkości „gospodarcze" i „polityczne", by pośredniczyć i upiec przy tem jakiś mandacik. Rozpoczęły się podróże starych komiwojażerów politycznych, którzy nawiązywali kontakt z tym lub owym wpływowym cudotwórcą.

Zespolenie się wszystkich trzech organizacyj sjonistycznych zmusi różnych macherów wyborczych do ustąpienia z areny politycznej.

Akcja wyborcza wśród Żydów przybierze teraz oblicze odpowiadające godności i sile trzechmiljonowego żydostwa w Polsce. **(— t).**

Z działalności dla Keren Hajesod.

Po przerwie ferjalnej, poświęconej reorganizowaniu komitetów, względnie przedstawicielstw K. H. w miejscowościach, gdzie takowe wykazywały małą aktywność, oraz przygotowaniom gruntu pod nowe akcje, przystąpiła centrala krakowska z końcem sierpnia b. r. do przeprowadzenia nowej kampanji zbiórkowej w Grybowie, Oświęcimiu, Andrychowie i w Wadowicach, gdzie nowy instruktor p. Cwi Gelehrter uzyskał bardzo ładne rezultaty. Nadto w ostatnim tygodniu rozpoczęto nową akcję Keren Hajesod w Cieszynie, którą kieruje osobiście dyr. Finkelstein.

Równocześnie poświęca centrala dużo uwagi usprawnieniu inkasa, od którego uzależniony jest ostateczny efekt całej pracy. Inkaso prowincjonalne ciągle jeszcze pozostawia wiele do życzenia, a do wykazywanych tylokrotnie powodów niedomagań dołączył się w ostatnich tygodniach przemijający brak inkasenta objazdowego. Dopiero w ostatnich dniach objął miejsce długoletniego inkasenta p. M. Glasera — na razie prowizorycznie — p. A. J. Landerer, którego na tej drodze polecamy naszym płatnikom. Należy mieć nadzieję, że przez pozyskanie nowego, energicznego inkasenta, oraz przy pomocy naszych mężów zaufania uda się braki ostatnich miesięcy nadrobić.

A czas po temu najwyższy. Rok operacyjny 5690 dobiega bowiem końca i niebawem będzie można sporządzić bilans całorocznej pracy. Już obecnie przewidzieć można znaczną, ogólną zwyżkę wpływów na K. H. w naszej dzielnicy (zach. Małopolska i Śląsk), przyczem jednak w zasłudze tego wzrostu partycypuje tylko drobna część miast prowincjonalnych. Jeszcze obecnie mógłby szereg miejscowości poprawić swoją pozycję w tabeli rocznych wpływów, gdyby nasi przedstawiciele dołożyli starań, aby inkaso ostatniego miesiąca wyrównało braki poprzednich. Wymaga tego nietylko żywotny interes odbudowującej się żydowskiej Palestyny, ale także prestige miejscowych grup sjonistycznych, dla których praca dla K. H. jest probierzem szczerości wyznawanego ideału.

W związku z bliskim bilansem rocznym rozpoczęła centrala przygotowania około wydania drukowanego sprawozdania z całorocznej działalności, które ukaże się około połowy października b. r. i zawierać będzie bogaty materjał informacyjno-statystyczny.

Wiec Centrolewu.

Zapowiedziane na niedzielę 14 b. m. manifestacje Centrolewu z powodu zakazu władz ograniczyły się jedynie do wiecu, odbytego w podwórzu Domu Robotniczego przy udziale kilku tysięcy osób, przeważnie ze sfer chłopskich, przybyłych na manifestację z okolicznych wsi.

Wiec zagaił p. prof. Ciołkosz (P. P. S.), poczem przemawiali b. poseł Madejski (Piast), b. poseł Pluta (Stron. chłopskie), Bocian (P. P. S.). Referenci omówili w swych przemówieniach sprawę zaaresztowania przywódców Centrolewu, obecną wewnętrzną i zewnętrzną sytuację państwa, oraz przyszłe wybory.

Po przemówieniach przyjęto cały szereg rezolucyj, domagających się uwolnienia aresztowanych posłów, uczciwych wyborów, oraz wzywających lud do głosowania na listę Centrolewu.

Po wiecu zebrani na wezwanie prezydjum rozeszli się spokojnie. Pochodu żadnego nie uformowano z powodu zakazu władz.

Do honorowego prezydjum powołano p. Ciołkoszową (żonę b. posła Adama) i p. Stawarzową (córkę b. posła Witosa).

Aresztowanie Dr. Szumskiego

W piątek dnia 12 b. m. przyaresztowany został w Krakowie p. Dr Szumski pod zarzutem wygłoszenia mowy podburzającej i obrażającej Rząd, a to na zgromadzeniu P. P. S. z dnia 10 b. m., po którem to zgromadzeniu odbyły się na ulicach Tarnowa pożałowania godne zajścia.

Dr Szumski został odstawiony do Tarnowa, gdzie toczy się przeciwko niemu śledztwo sądowe przy zastosowaniu aresztu śledczego.

Dr Szumski jest Tarnowianinem, działaczem P. P. S. i przed rozwiązaniem Rady Kasy chorych pełnił w tej Kasie funkcję dyrektora.

Aresztowanie Skwiruta

We wtorek dnia 16 b. m. przed południem policja tarnowska na polecenie władz sądowych przyaresztowała działacza P. P. S. Skwiruta i odstawiła go do więzienia Sądu okręgowego.

Ponieważ p. Skwirut uciekał przed ścigającymi go posterunkowymi, oddali ci ostatni w stronę uciekającego kilka strzałów, które nikogo nie zraniły. Wreszcie osaczono ściganego Skwiruta. Strzelanina miała miejsce przed budynkiem sądowym.

Nakaz aresztowania wydał sędzia śledczy Frombach, a to w związku z zajściami ulicznemi ubiegłego tygodnia.

Oprócz śledztwa toczy się przed Sądem okręgowym w Tarnowie na wniosek p. Skwiruta postępowanie ugodowe do jego majątku. W tej właśnie sprawie odbyła się we środę dnia 17 b. m. w sądzie cywilnym audjencja, do której Skwiruta odstawiono skutego.

Śledztwo toczy się szybko i w krótkim czasie ma się odbyć rozprawa.

Samobójstwo w więzieniu.

Dnia 16 b. m. popełnił samobójstwo przez powieszenie śp. Stanisław Iwaniec, 16-letni uczeń stolarski, aresztowany podczas burzliwych zajść ulicznych w dniu 10 b. m.

Co bezpośrednio stało się powodem samobójstwa, tego stwierdzić nie zdołano. Najprawdopodobniej popchnęła młodego chłopca do grobu silna depresja psychiczna i obawa przed grożącą mu karą.

Pogrzeb odbył się we środę 17 b. m. Orszak pogrzebowy wyruszył ze sztandarami P. P. S. z kostnicy na Zabłociu przez ulice Narutowicza, św. Marcina, Lwowską, Szpitalną i Nowo-dąbrowską na cmentarz krzyski przy licznym udziale publiczności.

Nad grobem przemawiał p. prof. Ciołkosz, a chór „Tur"-u odśpiewał kilka pieśni żałobnych.

Echo zajść ulicznych.

W związku z zajściami ulicznemi z ubiegłej środy pozostają w areszcie śledczym 4 uczestnicy tych demonstracyj.

O ile nam wiadomo, podjął się ich obrony adw. Dr Niemierowski. Obrony Dra Szumskiego podjął się podobno adwokat krakowski.

O aktywność i dyscyplinę także dla pracy Żyd. Funduszu Nar.

Zobowiązaliśmy się na złocie w Antwerpji uznać pracę Żydowskiego Funduszu Narodowego za najważniejszą gałąź naszej działalności, należy więc te uchwałę, uważając pracę Żydowskiego Funduszu Narodowego za ostateczny cel Światowego Związku „Makkabi", jakoteż wychowania społeczności związkowej, przy użyciu wszystkich środków w zupełności przeprowadzić.

Nie musimy więcej podkreślać w odniesieniu do narodowo-żydowskiego związku sportowego, że nie do pomyślenia jest wolny naród żydowski bez własnej rodzinnej ziemi, że położenie polityczne żydostwa domaga się rozszerzenia kolonizacji w dwójnasób, że Żydowski Fundusz Narodowy, jako instytucja ludowa, musi się oprzeć na jak najszerszej platformie i że w tej dziedzinie może liczyć we wielkiej mierze na naszą pomoc. A zarazem należy wspomnieć, że prócz tych węzłów ideologicznych, ostatnio stał się kontakt między Makkabi a Żydowskim Funduszem Narodowym tem ważniejszym, a to ze względu na „Makkabiadę".

Nakładamy na wszystkie kierownictwa okręgowe, jakoteż związki miejscowe, wedle uchwały powziętej w Antwerpji, obowiązek stawienia się zupełnego do dyspozycji Żydowskiego Funduszu Narodowego w jedną z najbliższych niedziel dla obecnej akcji „Tiszri".

Palestyna, sytuacja polityczna Żydów, życzenia młodzieży, zgrupowanej około sztandaru „Makkabi", tworzą wespół dzisiaj jeden ideologiczny kompleks, na podstawie którego mamy pełne prawo żądać, nie prosić, — pełnego posłuchu dla naszej odezwy. Wyszkoleni sportowem samowychowaniem przez żądanie do nas samych skierowane, potrafimy przyjść do żydowskiej opinji także z wezwaniem narodowem. Chcemy, by akcja ta została uwieńczona pełnym sukcesem, a tem samem sukcesem naszych ofiarnych, przywykłych do zwycięstwa drużyn.

Nowe obszary ziemi — pokojowa odbudowa — także przy współudziale Makkabi!

„MAKKABI"
Związek wszechświatowy żydowskich Klubów sportowych i gimnastycznych.

Życzenia noworoczne.

Wszystkim współpracownikom, abonentom, czytelnikom i towarzyszom składamy serdeczne życzenia noworoczne.
REDAKCJA I ADMINISTRACJA.

Serdeczne życzenia noworoczne wszystkim krewnym i przyjaciołom składają **Wolfowie Spirowie.**

Serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku składamy naszym krewnym i znajomym **Saul Brandstäter z żoną.**

Z okazji Nowego Roku składamy życzenia wszystkim naszym krewnym i przyjaciołom **F-ma S. Keller.**

Z okazji Nowego Roku składają serdeczne życzenia wszystkim krewnym i znajomym **Izak Schönwetter z żoną.**

Serdeczne życzenia składamy wszystkim kolegom, krewnym i przyjaciołom **Jakób Rubin z żoną.**

Wszystkim krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku **Majer Rosenbaum z żoną.**

Wszystkim krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne **M. Weisberg z żoną.**

Serdeczne życzenia noworoczne przesyłamy naszym krewnym i znajomym **Adolf Pomeranz z żoną.**

Wszystkim gościom, krewnym i przyjaciołom składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku **Kawiarnia Kirsch.**

Wszystkim naszym krewnym, przyjaciołom i znajomym przesyłamy tą drogą serdeczne życzenia noworoczne **Lionowie.**

Z okazji Nowego Roku życzymy wszystkim naszym krewnym i przyjaciołom ktiwa w'chatima towa **Abrahamowie Bursztynowie.**

Wszystkim towarzyszom, krewnym i znajomym przesyłamy serdeczne życzenia noworoczne **Hirsch Gersten z żoną.**

Wszystkim naszym krewnym i znajomym życzymy dużo szczęścia z okazji Nowego Roku **Hugo Spiller z żoną.**

Serdeczne życzenia noworoczne przesyłamy naszym krewnym i znajomym **Chune Fessel z żoną.**

Wszystkim krewnym i znajomym przesyłamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku **Herman Ulman z żoną.**

Wszystkim krewnym i znajomym przesyłamy życzenia noworoczne **Pinkas Tryńczer z żoną.**

Wszystkim krewnym i znajomym przesyłamy życzenia noworoczne **Izrael Hönig z żoną.**

Wszystkim gościom, krewnym i znajomym przesyła życzenia noworoczne **H. Apfelbaum.**

Klientom, krewnym i znajomym życzę z okazji Nowego Roku dużo dobrego **Izrael Osterweil,** krawiec męski, Tarnów.

Ktiwa w'chatima towa życzę wszystkim towarzyszom, krewnym i przyjaciołom **Joachim Neiger.**

Wszystkim towarzyszom, krewnym i znajomym składamy życzenia noworoczne **Dr Samuel Spann z żoną.**

Serdeczne życzenia noworoczne składamy naszym towarzyszom, przyjaciołom i znajomym **Dr S. Goldberg z żoną.**

Z okazji Nowego Roku składamy serdeczne życzenia wszystkim krewnym i znajomym **Dr H. Ehrenfreund z żoną.**

Serdeczne życzenia noworoczne przesyłają swym znajomym i krewnym **Dr Muskatenblit z żoną.**

Wszystkim krewnym i znajomym składamy tą drogą serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku **S. Eichhorn z żoną.**

Serdeczne „Lszana Towa" składam wszystkim krewnym i przyjaciołom **Dr Z. Silberpfenig.**

Towarzyszom, przyjaciołom i krewnym życzymy ktiwa w'chatima towa **S. Weintraub z żoną.**

Wszystkim krewnym i przyjaciołom przesyłamy z okazji Nowego Roku serdeczne życzenia **Gabrjelowie Durstowie.**

Dużo szczęścia życzy z okazji Nowego Roku krewnym i przyjaciołom **Salomon Wurzel.**

Z okazji Nowego Roku składamy naszym krewnym i znajomym serdeczne życzenia **Mendel Daar z żoną.**

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym przesyłamy tą drogą serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku **Hermanowie Fluhrowie.**

Towarzyszom i przyjaciołom przesyłam tą drogą życzenia noworoczne **Dr Salomon Rein.**

Wszystkim krewnym i przyjaciołom przesyłamy życzenia noworoczne **Chaim Klein z żoną.**

Wszystkim towarzyszom i krewnym przesyłam serdeczne życzenia noworoczne **Dr J. Silberman.**

Serdeczne życzenia noworoczne przesyłamy krewnym i przyjaciołom **Dr Chaim Weit z żoną.**

Towarzyszom i znajomym składam życzenia z okazji Nowego Roku **Nechemja Katz.**

Z okazji Nowego Roku przesyłamy serdeczne życzenia wszystkim naszym krewnym i przyjaciołom **Salomon Klein z żoną.**

Z okazji Nowego Roku składamy wszystkim towarzyszom, krewnym i przyjaciołom serdeczne życzenia **Dr Wolf Schenkel z żoną.**

Serdeczne życzenia noworoczne składamy naszym towarzyszom, krewnym i przyjaciołom **Józefowie Heumanowie.**

Towarzyszom, krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku **Abraham Spielman z żoną.**

Towarzyszom i przyjaciołom składam życzenia noworoczne **Dr A. Chomet.**

Krewnym, towarzyszom i przyjaciołom składają życzenia noworoczne **Drowie E. Merzowie.**

Wszystkim krewnym i przyjaciołom składamy serdeczne życzenia noworoczne **Dr Grünberg z żoną.**

Krewnym, znajomym i towarzyszom przesyłamy serdeczne życzenia noworoczne **Dr Ignacy Fisch z żoną.**

Wszystkim krewnym, towarzyszom i przyjaciołom składamy serdeczne życzenia noworoczne **Dr Feig z żoną.**

Krewnym, towarzyszom i przyjaciołom życzę ktiwa w'chatima towa **Wolf Götzler z żoną.**

Z okazji Nowego Roku składamy wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym serdeczne życzenia **Dyr. Leopoldowie Schinglowie.**

Krewnym, przyjaciołom i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne **Dyr. Adolf Taubenschlag z żoną.**

Z okazji Nowego Roku życzę wszystkim moim pacjentom ktiwa w'chatima towa **J. Korniłło,** technik dentystyczny.

Krewnym, przyjaciołom i znajomym składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku **Izak Kirschenbaum z rodziną.**

Klijenteli, krewnym i przyjaciołom składam serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku **Leon Rachmil** Skład kapeluszy, Tarnów, Targowa.

Klijentom, krewnym i przyjaciołom składamy tą drogą serdeczne życzenia noworoczne **Hirsz Eder z żoną.**

Przyjaciołom, krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku **Dyr. Izydor Eisen z żoną.**

Klijentom, krewnym i przyjaciołom składają życzenia noworoczne **N. H. Balsam z rodziną.**

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i towarzyszom składamy życzenia noworoczne **Henryk Holländer z żoną.**

Przyjaciołom, towarzyszom i krewnym składamy serdeczne życzenia noworoczne **Dr W. Maschelr z żoną.**

Wszystkim krewnym, towarzyszom i przyjaciołom przesyłamy życzenia noworoczne **Dr M. Menderer z żoną.**

Z okazji Nowego Roku życzę wszystkim przyjaciołom, towarzyszom i znajomym ktiwa w'chatima towa **Chiel Kurz z żoną.**

Krewnym, przyjaciołom, znajomym i klijentom przesyła życzenia noworoczne **S. Spanauf,** skład węgli, Tarnów, Bandrowskiego 6.

Naszym gościom, krewnym i przyjaciołom składamy tą drogą serdeczne życzenia noworoczne **Hotel i Restauracja „City" Majer Weiss.**

Klijentom, krewnym i przyjaciołom składamy życzenia noworoczne **Anzelm Feuer z żoną.**

Drużynie tennisowej „Samsonu" przesyłam życzenia noworoczne **Henryk Brandstätter.**

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym życzą ktiwa w'chatima towa **B. Schneider z żoną.**

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym przesyłają tą drogą serdeczne życzenia noworoczne **Henrykowie Fluhrowie.**

Z okazji Nowego Roku życzy wszystkim krewnym i przyjaciołom ktiwa w'chatima towa **M. D. Silberman z rodziną.**

Klijentom, krewnym i przyjaciołom przesyła serdeczne życzenia noworoczne **Mojżesz Seiden,** krawiec męski, Wałowa 9.

Wszystkim krewnym, towarzyszom i przyjaciołom przesyłamy tą drogą życzenia noworoczne **Szymon Leiner z żoną.**

Krewnym, przyjaciołom i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne **Adolf Fluhr z żoną.**

Wszystkim przyjaciołom, krewnym i znajomym przesyłamy serdeczne życzenia noworoczne **Aron Schiff z żoną.**

Krewnym i przyjaciołom życzę dużo szczęścia z okazji Nowego Roku **Dawid Fluhr z żoną.**

Z okazji Nowego Roku życzę swoim krewnym, przyjaciołom i znajomym ktiwa w'chatima towa **Eljasz Fluhr ml. z żoną.**

Klijentom, krewnym i przyjaciołom przesyłają serdeczne życzenia noworoczne **Józef Frisch z żoną.**

Wszystkim krewnym i przyjaciołom przesyłamy życzenia noworoczne **Stieglitz i Reinhold,** Tarnów, Lwowska 4.

Z okazji Nowego Roku składamy wszystkim naszym krewnym i przyjaciołom serdeczne życzenia **I. Lieblich z żoną.**

Krewnym i przyjaciołom przesyła serdeczne życzenia noworoczne **Ch. L. Siedlisker z żoną.**

Przyjaciołom, krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne **Majer Löw z żoną.**

Towarzyszom, krewnym i przyjaciołom przesyłam z okazji Nowego Roku serdeczne życzenia **Zygmunt Fenichel.**

Z okazji Nowego Roku przesyłamy serdeczne życzenia wszystkim naszym krewnym, przyjaciołom i znajomym **Marguliesowie i Gingerowie.**

Wszystkim naszym krewnym i przyjaciołom składamy tą drogą życzenia noworoczne **F-ma Józef Schwarz.**

Serdeczne życzenia składamy z okazji Nowego Roku wszystkim naszym krewnym i przyjaciołom **F-ma Szymon i Dawid Seiden.**

Klijentom, krewnym i znajomym życzę dużo szczęścia z okazji Nowego Roku **Wigdor Wiener z żoną.**

Z okazji Nowego Roku życzę mojej klijenteli i znajomym ktiwa w'chatima towa **J. Sternlicht,** skład obuwia.

Z okazji Nowego Roku przesyłamy serdeczne życzenia wszystkim krewnym i przyjaciołom **Wiktorowie Grünhutowie.**

Wszystkim krewnym i przyjaciołom składamy serdeczne życzenia noworoczne **Izak Schmidt z żoną.**

Wszystkim krewnym i znajomym życzymy Lszana towa tikatejwu **Maurycy Abend z żoną.**

Z okazji Nowego Roku dużo szczęścia życzę wszystkim towarzyszom i znajomym **Gabrjel Osterweil.**

Gościom, krewnym i znajomym składamy tą drogą życzenia noworoczne **Wolf Taubenfeld z żoną.**

Wszystkim krewnym i przyjaciołom składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku **Wilhelm Rubin z żoną.**

Serdeczne życzenia noworoczne zasyłam wszystkim krewnym i przyjaciołom **Józef Fast.**

Wszystkim krewnym i przyjaciołom składam tą drogą serdeczne życzenia noworoczne **Leon Grabkowicz.**

Krewnym i kolegom składam serdeczne życzenia noworoczne **Eljasz Goldfarb.**

Z okazji Nowego Roku zasyła wszystkim krewnym i kolegom serdeczne życzenia **Samuel Beck.**

Krewnym, przyjaciołom i znajomym zasyła serdeczne życzenia noworoczne **Dr Leon Maschler.**

Serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku składa swym krewnym i znajomym **Ch. Fluhr.**

Wszystkim naszym krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne **Aron Taub z żoną.**

Z okazji Nowego Roku zasyłam wszystkim krewnym i przyjaciołom serdeczne życzenia **Bernard Leib z żoną.**

Serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku zasyłają swym krewnym i znajomym **Gedalje Bornstein z żoną.**

Naszym krewnym i przyjaciołom składamy tą drogą serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku **Józef Izraelowicz z żoną.**

Serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku zasyłają wszystkim krewnym i przyjaciołom **Szandor Weisz z żoną.**

Wszystkim krewnym i przyjaciołom zasyłam serdeczne życzenia noworoczne **Herman Osterweil.**

Serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku składamy wszystkim naszym krewnym i przyjaciołom **Samuel Grünhut z żoną.**

Naszym krewnym i przyjaciołom składamy tą drogą serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku **Jakób Brandstätter z żoną.**

Wszystkim krewnym i przyjaciołom zasyłamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku **Dr Lampel z żoną.**

Serdeczne życzenia noworoczne składamy tą drogą wszystkim naszym krewnym i przyjaciołom **Dr Goldman z żoną.**

Z okazji Nowego Roku zasyłamy serdeczne życzenia noworoczne wszystkim naszym krewnym i przyjaciołom **Józef Müller z żoną.**

Swym krewnym i przyjaciołom składa serdeczne życzenia noworoczne **Herman Kirsch.**

Wszystkim krewnym i przyjaciołom składaj tą drogą serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku **Abraham Geller z żoną.**

Wszystkim krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku. **Józef Weissberg z żoną.**

Krewnym i przyjaciołom życzę dużo szczęścia z okazji Nowego Roku **Adolf Stern.**

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym składają życzenia noworoczne **Jakób Zwiebel z żoną.**

Z okazji Nowego Roku życzy swoim krewnym, przyjaciołom i znajomym ktiwa w'chatima towa **Chaim Ehrlich.**

Krewnym, przyjaciołom i klientom składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku **Wild i Strauss, skład futer.**

Wszystkim krewnym, kolegom i znajomym życzy szczęśliwego Nowego Roku **Szymon Reich.**

Z okazji Nowego Roku składamy serdeczne życzenia wszystkim krewnym i znajomym czenia krewnym i znajmym **Wilhelm Izak.**

Wszystkim krewnym i znajomym przesyłamy tą drogą serdeczne życzenia noworoczne **Mojżesz Fries z żoną.**

Szczęśliwego Nowego Roku życzą krewnym i znajomym **Dr Klein z żoną.**

Z okazji Nowego Roku życzą wszystkim krewnym i znajomym ktiwa w'chatima towa **D. E. Friedman z żoną.**

Wszystkim krewnym i przyjaciołom składają serdeczne życzenia noworoczne **B. Nebenzahl.**

Krewnym, przyjaciołom i znajomym przesyłamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku **Zygmunt Fleischer z żoną.**

Serdeceezne życzenia noworoczne składają tą drogą wszystkim krewnym i znajomym **Benjamin Katz z żoną.**

Wszystkim krewnym i przyjaciołom życzymy Lszana Towa Tikatejwu **Samuel Abramowicz z żoną.**

Krewnym i przyjaciołom życzą dużo szczęścia z okazji Nowego Roku **I. Borkelhammer z żoną.**

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym składają życzenia noworoczne Chanine Braun

Wszystkim krewnym i przyjaciołom składają tą drogą serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku **Dawid Baum z żoną.**

Wszystkim krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku **Naftali Bergman z żoną.**

składają życzenia z okazji Nowego Roku **Chanine Braun z żoną.**

Z okazji Nowego Roku życzę moim krewnym, przyjaciołom i znajomym ktiwa w'chatima towa **Benzjon Umański z żoną.**

Krewnym, przyjaciołom i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne **Max i Sam Dintenfass.**

Wszystkim krewnym i znajomym życzę szczęśliwego Nowego Roku **Izak Engelberg z żoną.**

Z okazji Nowego Roku składamy serdeczne życzenia noworoczne wszystkim krewnym i znajomym **Dawid Götzler z żoną.**

Wszystkim krewnym i znajomym przesyłamy tą drogą serdeczne życzenia noworoczne **Naftali Grünspann z żoną.**

Szczęśliwego Nowego Roku życzą krewnym i znajomym **Zygmunt Kerner z żoną.**

Z okazji Nowego Roku życzą wszystkim krewnym i znajomym ktiwa w'chatima towa **Józef Ketz z żoną.**

Wszystkim krewnym i przyjaciołom składa serdeczne życzenia noworoczne **Józef Maschler z żoną**

Wszystkim krewnym i przyjaciołom składają serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku **Inż. Plachte z żoną.**

Krewnym, przyjaciołom i znajomym przesyłamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku **Inż. Leuchter z żoną.**

Serdeczne życzenia noworoczne składa tą drogą wszystkim krewnym i znajomym **Chaim Rössler z żoną.**

Wszystkim krewnym i znajomym życzymy Lszana Towa Tikatejwa **Teodor Roth z żoną.**

Z okazji Nowego Roku życzę wszystkim krewnym i znajomym ktiwa w'chatima towa **Salo Rottenberg z żoną.**

Krewnym, przyjaciołom i znajomym życzymy szczęśliwego Nowego Roku **Juljusz Steigler z żoną**

Wszystkim krewnym i przyjaciołom składają tą drogą serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku **I. D. Unger z żoną.**

Z okazji Nowego Roku zasyłamy naszym krewnym i przyjaciołom serdeczne życzenia noworoczne **Samuel Braun z żoną.**

Klijentom, Krewnym i Przyjaciołom
składa tą drogą serdeczne
życzenia noworoczne
Dawid Betrübniss
Walowa 22.

Podziękowanie.

Wszystkim Przyjaciołom, Kolegom, Znajomym, Personalowi naszemu, Tow. sport. Samson, którzy okazali serdeczne wyrazy współczucia i oddali ostatnią przysługę przedwcześnie zmarłej śp. drogiej, kochanej Żonie i Matce Toni Osterweilowej z Kampfów składamy z głębi zbolałego serca płynące podziękowanie. **MĄŻ I DZIECI.**

Podziękowanie.

Zarząd Zakładu dla Sierót Żydowskich w Tarnowie składa niniejszem podziękowanie Pp. Friesowi Leonowi, Friesowi Szymonowi, Sternlichtowi, Holendrowi Samuelowi, Rosenthalowi Leibowi, Kleinhändlerowi Herschowi, Strum Leji za ofiarowane trzewiki. — WP. Goldbergowi Szymonowi, Blaserowi Feiwlowi, Felberowi Mechlowi, Perlbergowi Maurycemu, Hammerschlagowi Samuelowi, Goldbergowi Mejlechowi, Grossowi Mendlowi, Rottenbergowi Mosesowi i Grossowi Abrahamowi za ofiarowane dla Zakładu skóry.

WPanu Drowi Jakóbowi Holendrowi serdecznie się dziękuje za ofiarowaną nową parę trzewików.

WPanu Abrahamowi Perlbergowi składa się podziękowanie za to, iż razem z kierownikiem Zakładu WP. Lieblichem odwiedzał kupców i zebrał darowane dla Zakładu przedmioty. WYDZIAŁ.

Dowództwo Okręgu Korpusu Nr. V. w Krakowie.

L. dz. 48770/Og. Uzup. Kraków, 15 sierpnia 1930.

Ogłoszenie dodatkowe.

o powołaniu na ćwiczenia wojskowe w roku 1930 szeregowych rezerwy, którzy dotychczas nie otrzymali imiennych kart powołania na ćwiczenia.

I. Szeregowi rezerwy.

1) Z rocznika 1906: a) Wszyscy podoficerowie wojska lotniczego, balonowego i łączności; b) wszyscy starsi szeregowcy i szeregowcy łączności.

2) Z rocznika 1905: Wszyscy podoficerowie wojska lotniczego i balonowego.

3) Z rocznika 1904: a) Wszyscy podoficerowie i starsi szeregowcy piechoty, czołgów, kawalerji, samochodów pancernych, artylerji, lotnictwa, balonów, saperów, pociągów pancernych, łączności, samochodów, taborów, służby intendentury, służby zdrowia, żandarmerji i marynarki wojennej; b) wszyscy szeregowcy piechoty, łączności i marynarki wojennej.

4) Z rocznika 1902: Wszyscy podoficerowie piechoty, czołgów, kawalerji, samochodów pancernych, artylerji, lotnictwa, balonów, saperów, pociągów pancernych, łączności, samochodów, służby intendentury, służby zdrowia i żandarmerji.

5) Z rocznika 1901: Wszyscy podoficerowie wojska lotniczego, balonowego i łączności.

6) Z rocznika 1899: Wszyscy podoficerowie piechoty, czołgów, kawalerji, samochodów pancernych, artylerji, lotnictwa, balonów, saperów, pociągów pancernych, łączności, samochodów, służby intendentury, służby zdrowia i żandarmerji.

Wszyscy podoficerowie, starsi szeregowcy i szeregowcy, którzy podlegali powołaniu na ćwiczenia w ubiegłym roku, lecz ćwiczeń tych z różnych powodów nie odbyli.

Wszyscy ci wyżej wymienieni szeregowcy rezerwy, zamieszkali względnie przebywający w gminach powiatu tarnowskiego i dąbrowskiego, którzy nie otrzymali dotychczas imiennych kart powołania na ćwiczenia wojskowe, względnie którzy z jakichkolwiek innych powodów nie odbyli w roku bieżącym ćwiczeń wojskowych, winni się zgłosić w PKU. Tarnów przy ul. Prez. Mościckiego 29, celem odesłani będą do formacyj celem odbycia ćwiczeń wojskowych.

Szeregowi rezerwy wszystkich wyżej wymienionych roczników piechoty, czołgów, kawalerji, samochodów pancernych, saperów, pociągów pancernych, służby intendentury, służby zdrowia i żandarmerji mają zgłosić się dnia 29 września o godz. 8 rano.

Szeregowi rezerwy wszystkich wyżej wymienionych roczników z lotnictwa, balonów i samochodów mają się zgłosić dnia 15 września 1930 o godz. 8.

Szeregowi rezerwy wszystkich wyżej wymienionych roczników z łączności mają się zgłosić dnia 22 września 1930 o godz. 8.

Szeregowi rezerwy wszystkich wyżej wymienionych roczników z taborów mają zgłosić się dnia 20 października 1930 o godz. 8.

Wszyscy podoficerowie rezerwy wszystkich wyżej wymienionych roczników z artylerji przeciwlotniczej i pomiarowej oraz starsi szeregowcy rocznika 1904 (z artylerji polowej, ciężkiej, najcięższej, górskiej i konnej) mają się zgłosić dnia 29 września 1930 o godz. 8.

Powołani niniejszem ogłoszeniem do P. K. U. mają przynieść wojskowe dokumenty osobiste (książeczkę wojskową, zaświadczenie wojskowe), karty mobilizacyjne i wszystkie dokumenty wojskowe, jakie posiadają.

Wszyscy powołani winni zabrać ze sobą żywność na czas drogi do swej formacji, oraz własne przybory do jedzenia (łyżkę, nóż, widelec).

II. Rezerwiści, którzy już otrzymali karty powołania na ćwiczenia wojskowe lub otrzymają je po podaniu niniejszego ogłoszenia do wiadomości publicznej, nie powinni zgłaszać się do P. K. U., lecz obowiązani są stawić się wprost do formacyj wojskowych wymienionych w kartach powołania i na czas w nich wyznaczony, zabierając ze sobą książeczkę wojskową, kartę mobilizacyjną i wszystkie inne posiadane dokumenty wojskowe.

III. Winni niezastosowania się do niniejszego wezwania będą karani stosownie do postanowienia art. 126 ust. 2 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym według art. 76 Kodeksu Karnego Wojskowego, o ile nie ulegną karze za dezercję.

Dowódca Okręgu Korpusu Nr V.
ŁUCZYŃSKI
Generał Brygady.

Zgubiono kartę rzemieślniczą na imię **Majer Ringler,** wydaną w Brodach. — Łaskawy znalazca zechce ją oddać przy ul. Łaziennej 22, gdzie otrzyma hojne wynagrodzenie.

Pamiętajcie o K. K. L.

Przesada.

My Żydzi jesteśmy — jak wiadomo — narodem popędliwym (anca p'ziza) zawsze do przesady i skrajności skorym. „Złoty środek" jest nam w gruncie rzeczy prawie zupełnie obcym. Dla nas istnieją tylko krańcowości. A co najważniejsze, lubimy często przechodzić od jednej do zupełnie przeciwległej skrajności. Tak np. negowaliśmy przez dłuższy okres czasu znaczenie fizycznego wychowania, uważając je za rzecz zbyteczną lub nawet za wręcz szkodliwą. Pogarda, jaką żywiliśmy — pod wpływem wysokiej etyki naszych proroków — do wszelkiego gwałtu, do prawa pięści i brutalnej siły zbrojnej, przerodziła się we wzgardę do siły fizycznej wogóle, przerodziła się w całkowitą negację wartości kultury fizycznej i doprowadziła nas do absurdalnego wprost zaniedbania zdrowotności, do zupełnego skarłowacenia fizycznego.

Dopiero wspóczesny ruch narodowy, a w szczególności wielki nasz Nordau pierwszy ocenił doniosłość naszego fizycznego odrodzenia.

Nordau jako pierwszy rzucił hasło fizycznego odrodzenia żydostwa, uważając je — i to zupełnie słusznie — za jeden z najgłówniejszych zadań nowoczesnego ruchu sjonistycznego. I pośrednio pod jego to wpływem powstawały i rozwijać się zaczęły rozmaite żydowskie, a raczej sjonistyczne, bo przez miejscowe organizacje sjonistyczne wszędzie popierane towarzystwa sportowe, których celem było i jest szerzenie wśród mas żydowskich zamiłowania do sportu, przygotowanie młodzieży żydowskiej do twardego życia palestyńskiego i do ciężkiej fizycznej pracy pionierskiej w Erec Izrael.

To też równocześnie ze wzrostem idei sjonist. wzrastały i świetnie się rozwijały towarzystwa sportowe. Młodzież żydowska żyjąc wieki całe w atmosferze skrajnej duchowości, oderwana od wszelkiej realnej pracy fizycznej, rzucała się z całym, jej tylko właściwym zapałem, na wszystkie dziedziny sportowe.

Okazało się jednak, że także w tym wypadku doszliśmy do przesady. Bo otóż rychło nasze organizacje sportowe prawie że zapomniały o celu swego istnienia, zapomniały, że sport ma dla nich być tylko środkiem, a nie celem samym w sobie.

Niestety — sport stał się dla poważnej części naszej młodzieży ideałem, dla którego wszystko warta i poświęcić należy, a poza którem nic nie istnieje.

Bolesnym jest fakt, że zagorzali sportowcy to — w nierzadkich wypadkach — byli działacze sjonist. organizacyj młodzieży, którzy jednak z wielkiego zamiłowania do sportu, zaniedbali prawie całkowicie wszelką inną pracę organizacyjną i kulturalną, poświęcając się wyłącznie służbie temu nowoczesnemu bóstwu młodzieży.

Zaznaczam, że nie mam wcale zamiaru w niczem zmniejszać doniosłości istniejących żydowskich towarzystw sportowych i ich wielkich dla społeczeństwa żydowskiego zasług. Owszem przyznaję chętnie, że towarzystwa te są pożyteczne i gdyby nie istniały, należałoby je tworzyć; ale tylko, o ileby one równocześnie służyły wielkiej naszej sprawie narodowej. W przeciwnym bowiem razie tracą one rację bytu i sport staje się dla nas czczą, bezwartościową i głupią grą, namiętnym nałogiem. Albowiem „kult ciała" (nie należy to utożsamić z kulturą ciała), bezwzględne ubóstwianie siły fizycznej jako takiej, pozostanie zawsze naleciałością, obcą narosłą na gruncie żydostwa, gdzie nigdy zaaklimatyzować się nie da. Jesteśmy „narodem księgi", hasłem naszem było zawsze „lo bechajil lo bechodeh ki im beruach" i tej oto wzniosłej wieszcza naszego dewizie nadal wierni pozostać musimy.

Już czas najwyższy, by stojący na czele nar. naszych towarzystw sportowych, zechcieli to zrozumieć, by zdali sobie sprawę z tego, że chcąc zasługiwać na sympatję i poparcie narodowo uświadomionego społeczeństwa żydowskiego, mają dbać o to, by towarzystwa te stały na odpowiednim poziomie i by istotnie wywiązały się z nałożonego na nich zadania. Należy więc zacząć na szeroką skalę narodową pracę uświadamiającą wśród członków tychże towarzystw, należy ich pouczać o ciążących na nich chlubnych względem społeczeństwa żydowskiego obowiązkach; słowem, należy starać się o to, by ci różni „Makkabiści", „Barkochbiści", „Samsoniści" i inni godnym się stali nosić miano tych wielkich naszych bohaterów narodowych, którzy swoje nadludzkie siły poświęcili dla obrony czci i honoru swego narodu. **J. Schn-der (Szanun).**

Około wyborów.

Przygotowania do wyborów są w pełnym toku. Ukonstytuowane są: komisja okręgowa i komisje wyborcze obwodowe.

Na Magistracie kilkanaście sił pomocniczych pracuje pod nadzorem radcy Kołodzieja nad ułożeniem list wyborczych, które wedle kalendarza wyborczego mają być gotowe do dnia 20 b. m.

Poszczególne stronnictwa przygotowują się do kampanji wyborczej.

Dotychczas jedynie „Centrolew" urządził w niedzielę pierwszy wiec wyborczy o przebiegu którego donosimy na innem miejscu.

Krążą pogłoski, że na czele listy Centrolewu kandydować będą kolejno pp. Witos, Brodacki i Ciołkosz.

Na liście sanacyjnej figurować ma nazwisko wiceprezydenta miasta Krakowa p. Wielgusa i wiceministra p. Pierackiego.

Są to jedynie pogłoski, które przyjmować należy z wielką dozą ostrożności.

Bund w Tarnowie pójdzie do wyborów osobno.

Przy wyborach do Sejmu w r. 1928 „Bund" w Tarnowie nie wystawił odrębnej listy, lecz rzucił swe głosy na kandydaturę P. P. S. i umożliwił w ten sposób wybór b. posła Ciołkosza.

Tym razem wobec utworzenia Centrolewu „Bund" zamierza wystawić w okręgu tarnowskim własną listę demonstracyjną. Na pierwszem miejscu ma podobno kandydować radny m. Warszawy Ehrlich, a na drugiem Dr Aleksandrowicz z Krakowa.

Rozdawanie ulotek misjonarskich po ulicach m. Tarnowa.

We środę dnia 17 b. m. uwijali się po ulicach Tarnowa dwaj osobnicy brodaci, którzy wręczali przechodzącym Żydom broszurki i ulotki w języku żydowskim, drukowane aż w Londynie.

W indywiduach tych rozpoznano wysłanników angielskich towarzystw. zajmujących się łowieniem dusz żydowskich. To też przechodnie żydowscy nagabywani przez tych suto opłacanych „zbawców" dali im należytą odprawę, tak, że po krótkmi wystąpie ulotnili się oni z ulicy i musieli opuścić niewdzięczny i niegościnny Tarnów.

Wybory na Kongres Pracującej Palestyny w Berlinie.

Z powodu technicznych trudności zostały przełożone wybory na Kongres na sobotę 20 września. Wybory będą trwały od godziny 2—8. Będą dwie urny, z których jedna będzie umieszczona w lokalu „Haszomer Hacair", a druga w lokalu Tow. Kursów wieczornych dla robotników (obydwa lokale przy ul. Panny Marji 8.

Przy pierwszej urnie głosują litery od „alef" do „nun", przy drugiej od „mem" do „taf". (Nazwiska zaczynające się od samogłoski należą do litery alef).

Listy mają następujące liczby: „Poalej-Sjon Prawica" Nr 1, „Dat weawoda" Nr 2, „Hitachduth Gordonja" Nr 3, „Haszomer Hacair" Nr 4, Poalej-Sjon Lewica" Nr 5.

Kartki wyborcze muszą być białe i zawierać tylko numer listy.

Za Komisję wyborczą: **Dr Feig.**

Z organizacji „Hanoar Haiwri".

W sobotę dnia 30 sierpnia b. r. odbył się uroczysty raport gniazda z okazji otwarcia nowego okresu pracy organizacyjnej po powrocie z kolonji instruktorskiej.

Raport z udziałem przeszło 100 członków rozpoczęto odśpiewaniem pieśni „Anu Olim", — poczem przemówił naczelnik tut. gniazda, który w krótkich słowach wskazał rezultaty zeszłorocznej pracy w gnieździe i wezwał u progu nowego okresu wszyst kich do wytężonej pracy dla dobra idei sjonistycznej.

Rok zeszły poświęcony był rozbudowie galilu tarnowskiego, w samem zaś gnieździe praca szła w kierunku hebraizacji członków i wzmocnienia ideologicznego organizacji. Rok obecny ma być w części poświęcony zorganizowaniu wielkiej wystawy okręgowej pod znakiem K. K. L. Po przemówieniu odczytano rozkaz, zawierający uchwałę kierownictwa o ufundowaniu wpisu do Złotej Księgi Keren Kajemeth Leisrael, poczem odśpiewano „Hatikwę". Na zakończenie odbyła się defilada wszystkich członków przed biało niebieskim sztandarem organizacji. **Arjeh.**

WYKAZ NADARIM.

Po 15 zł.: Dr Schönfeld.
Po 10 zł.: Chaskel Holländer.
Po 1 dol.: Wilhelm Spiro.
Po 7 zł.: Chaskel Holländer.
Po 5 zł.: Salamon Wurzel, Tropp, Dr Molkner, Zygmunt Fleischer, Józef Heuman, Herman Fluhr, Wiktor Grünhut, Dr Mütz, Ehrlich Ch.
Po 3 zł.: Lichtinger, Chaim Neiger, Dawid Seiden, Eisig Kaufman, Henryk Fluhr, Jakób Haber, Leon Feig.
Po 2 zł.: Arnold Feld, Korniło, Löffel, Isak Sternlicht, Strauss, Landman, Eliasz Abusch, Samuel Haber, Dawid Neiger, Feder, Dr Silberman.
Po 1 zł.: Gelb, Moses Abend, Naftali Bergman, Salamon Postrong, Leser, Wigdor Weiss, Rubin Wachsman, Meier Holländer, Osiasz Schreiber, Samuel Beck, Ignatz Fleischer, Zwi Katz, Nachum Landu, Berkelhammer, Löffel.
Skarbonki kieszonkowe: Safier J. Ch. 14 zł., Prof. Feld 2.97 zł.

Dział sportowy.

Sekcja gimnastyczna znów czynna. Ż. T. G. S. Samson reaktywuje obecnie na nowo swą bezspornie najważniejszą sekcję, t. j. gimnastyczną, z dniem 4 października b. r. Ćwiczenia będą się jak corocznie odbywały w sali gimn. szkoły bar. Hirscha, odnowionej i odrestaurowanej w zupełności. Podobnie też jak i w poprzednich latach odbędą się kursa dla dzieci, młodzieży żeńskiej i męskiej, oraz specjalne kursa dla pań i panów. Zgłoszenia przyjmuje codziennie księgarnia p. Zygmunta Fenichla. Należy zaznaczyć, że wytrawni instruktorzy tych kursów, pp. Messinger i Müller, przeszli w bieżącym roku fachowe wyszkolenie instruktorskie w obozie Wszechświatowego Związku „Makabi" w Wyszkowie n/B., gdzie p. Messinger w ogólnej klasyfikacji został specjalnie odznaczony, a p. Müller też z chlubnym rezultatem zdał egzamin. Rutynowane i doświadczone te siły dają zatem pewną rękojmię wysokiego poziomu i należytego prowadzenia kursów gimnastycznych.

Sukcesy lekkoatletów Samsonu w Żywcu. Dnia 14 września odbyły się z okazji uroczystego otwarcia boiska Makkabi w Żywcu zawody lekkoatletyczne, zorganizowane przez subokręg Wszechświatowego Związku „Makkabi". Udział w zawodach wzięli zawodnicy z Bielska, Bytomia, Chrzanowa, Cieszyna, Dziedzic, Katowic, Królewskiej Huty, Skoczowa, Tarnowa i Zabrza. Zważywszy, że teren na bieżni był z powodu deszczu rozmokły i śliski, a liczba zawodników przekraczała 150, osiągnięcie 5-tego miejsca w ogólnej klasyfikacji przez Samson tarnowski, ilościowo nielicznie reprezentowany, jest bardzo zaszczytne. Wyniki techniczne nagrodzonych Samsonistów były następujące:

Bieg na 100 m.: 3. Abend 11.8 sek., bieg na 1500 m.: 3. Süsskind 5 : 01, 4. Turnheim 5 : 03, bieg na 3000 m.: 3. Turnheim 10 : 59, skok w dal: 4. Owide 5.58 m., skok w zwyż: 4. Owide 1.50 m., rzut dyskiem: 4. Owide 26 m., — juniorzy: bieg na 1000 m.: 5. Langer 12.2 sek., skok w dal: 5. Langer 5.19 m., skok w zwyż: 3. Spenadel 1.45 m., rzut oszczepem: 4. Sommer 32.25 m., sztafeta 4 × 100 m.: 2. miejsce Samson 50.1 sek. Ogółem zdobył Samson 36 punktów.

Samson—Mościce 1 : 1. Nudna i w najwyższym stopniu monotonna gra dwóch równorzędnie słabych przeciwników. Dla Samsonu, który w najbliższą niedzielę stoczy ciężki bój o mistrz. w Jaśle, było to zgoła nieodpowiednie przygotowanie.

Decydująca walka Samsonu. W niedzielę dnia 21 września rozegra Samson najcięższy tegoroczny mecz, mający zadecydować niemal o jego pozostaniu w klasie B, z Czarnymi w Jaśle. Ze względu na ważność rozgrywki, urządza Samson wycieczkę autobusem krytym i otwartym do Jasła dla swoich członków i sympatyków, by mu w tem ciężkim spotkaniu udzielili moralnego poparcia. Im liczniejszy będzie udział zwolenników w wycieczce, tem większe szanse Samsonu. Z tej też przyczyny należy się spodziewać, że sympatycy Samsonu w tej ciężkiej, przełomowej chwili, gdy widmo spadku w całej grozie stoi przed najstarszym tarnowskim pionierem footballu, nie opuszczą swego towarzysza i wiernie będą mu asystowali w rozstrzygającej batalji jasielskiej.

Przy Torze ofiarujcie na Żyd. Fundusz Narodowy.

Kronika.

Wystawa obrazów prof. Plutzera. W niedzielę 21 września b. r. o godz. 11 przed południem zostanie otwartą w salach Muzeum Miejskiego zbiorowa wystawa obrazów znanego portrecisty Aleksandra Plutzera. Otwarcie wystawy rozpocznie się przemówieniem o sztuce. Eksponaty będą rozmieszczone w trzech salach. Ilość i rozmiar obrazów świadczą o wielkiej pracowitości i twórczości artysty. Wystawa zapowiada się nader ciekawie i budzi wielkie zainteresowanie wśród miłośników sztuki naszego miasta.

Walne zebranie „Ogniska". W niedzielę 21 b. m. o godz. 3 popoł. odbędzie się w lokalu org. kobiet „Wizo" przy ul. Goldhamera3, II p. walne zebranie członków stow. żyd. słuch. U. J. „Ognisko" w Krakowie, koła tarnowskiego, z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie; 2) sprawozdanie kasowe; 3) dyskusja; 4) udzielenie absolutorjum ustępującemu zarządowi; 5) wybór władz; 6) wnioski i interpelacje. — Uprasza się o punktualne i niezawodne przybycie.

Z organizacji „Haszomer Hadati". Ostatnio utworzyła się w Tarnowie skautowa organizacja młodzieży „Haszomer Hadati", która jest częścią światowego ruchu „Tora Weawoda". Celem jej jest wychowanie młodzieńca żydowskiego w duchu religijno-narodowym. Organizacja ta, która mimo swego krótkiego istnienia wykazała dużą żywotność, powinna znaleść żywy oddźwięk w kołach młodzieży religijnej, stojącej na gruncie narodowym. Protektorat nad organizacją objęła org. „Mizrachi".

W sobotę 20 b. m. odbędzie się w lokalu tymczasowym przy ul. Lwowskiej 4 I. p. o godz. 2.30 popoł. odczyt na temat: „Przyroda w biblji". — Raport o godz. 4.

Nieszczęśliwy wypadek. Dnia 8 września Rudolf Begiński, zatrudniony w P. F. Z. A. w Mościcach jako robotnik, spadł z rusztowania około 30 metrów wysokiego i poniósł śmierć

Śmierć w stodole. Dnia 7 b. m. Franciszka Guratowska z Janowic, lat 65, będąc w stodole wylazła na zboże wysoko ułożone i stamtąd przypadkowo spadła głową na dół i zabiła się.

Pożar. Dnia 11 b. m. wybuchł pożar w domu mieszkalnym Stanisława Proszowskiego w Szynwałdzie, który zniszczył doszczętnie dom, wyrządzając szkodę około 2500 zł. Ogień powstał wskutek nieostrożności domowników.

Samobójstwo Dnia 29 sierpnia Marja Moskal z Mikołajowic, będąc chorą, wypiła pewną dozę lysolu, skutkiem czego następnego dnia zmarła.

Dzieciobójstwo. Dnia 10-go b. m. Anna Ciupek z Wierzchosławic zabiła przy porodzie własne dziecko w ten sposób, że będąc w stanie gorączkowym poderżnęła temuż gardło nożem.

Terminarz wyborczy na wrzesień.

W Dzienniku Ustaw Nr. 61 z 30 sierpnia b. r. ukazało się rozporządzenie Prezydenta Rzplitej kontrasygnowane przez prezesa Rady ministrów i ministrów spraw wewnętrznych i sprawiedliwości o wyborach do sejmu i senatu.

Załączony do zarządzenia powyższego kalendarz wyborczy przewiduje, że do dnia 7 września b. r. 8 najliczniejszych klubów poselskich przedstawi generalnemu komisarzowi wyborczemu 8 członków państwowej komisji wyborczej i tyluż ich zastępców.

9 września generalny komisarz wyborczy mianuje przewodniczących okręgowych komisyj wyborczych, a władze administracyjne ogłaszają o podziale na obwody głosowania. Tegoż dnia ogłoszony będzie skład osobowy i lokal okręgowej państwowej komisji wyborczej.

Dnia 11 września dokonane będą wybory członków okręgowych komisji wyborczej przez Rady miejskie i sejmiki.

Dnia 13 września przewodniczący okręgowej komisji wyborczej ogłasza skład osobowy komisji w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Okręgowa komisja wyborcza ogłasza we wszystkich gminach okręgu o dniu wyborów i godzinach głosowania, liczbie posłów, miejscu i czasie, sposobie i ostatnim terminie zgłaszania kandydatów i oświadczenie o przyłączeniu listy okręgowej do listy państwowej, oraz o składzie osobowym komisji wyborczej.

Dnia 14 września. Rady gminne, względnie zebrania sołtysów, względnie komisarz rządowy, względnie wydział powiatowy mianuje trzech członków obwodowej komisji wyborczej i tyluż ich zastępców.

19 września. Naczelnicy gmin sporządzą dla każdej miejscowości spis wyborców w trzech egzemplarzach. Przewodniczący okręgowej komisji wyborczej zawiadamia naczelnika gminy o składzie obwodowych obwodowych komisyj wyborczych i podaje o tem do wiadomości publicznej.

20 września. Naczelnik gminy przesyła trzy egzemplarze spisu wyborców przewodniczącemu obwodowej komisji wyborczej.

26 września. Obwodowa komisja wyborcza przesyła jeden egzemplarz spisu wyborców okręgowej komisji wyborczej.

27 września. Obwodowa komisja wyborcza wykłada spisy wyborców do publicznego przeglądu.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Dr Salomon Goldberg. — Drukiem J. Pisza w Tarnowie, pod zarządem St. Starostki.